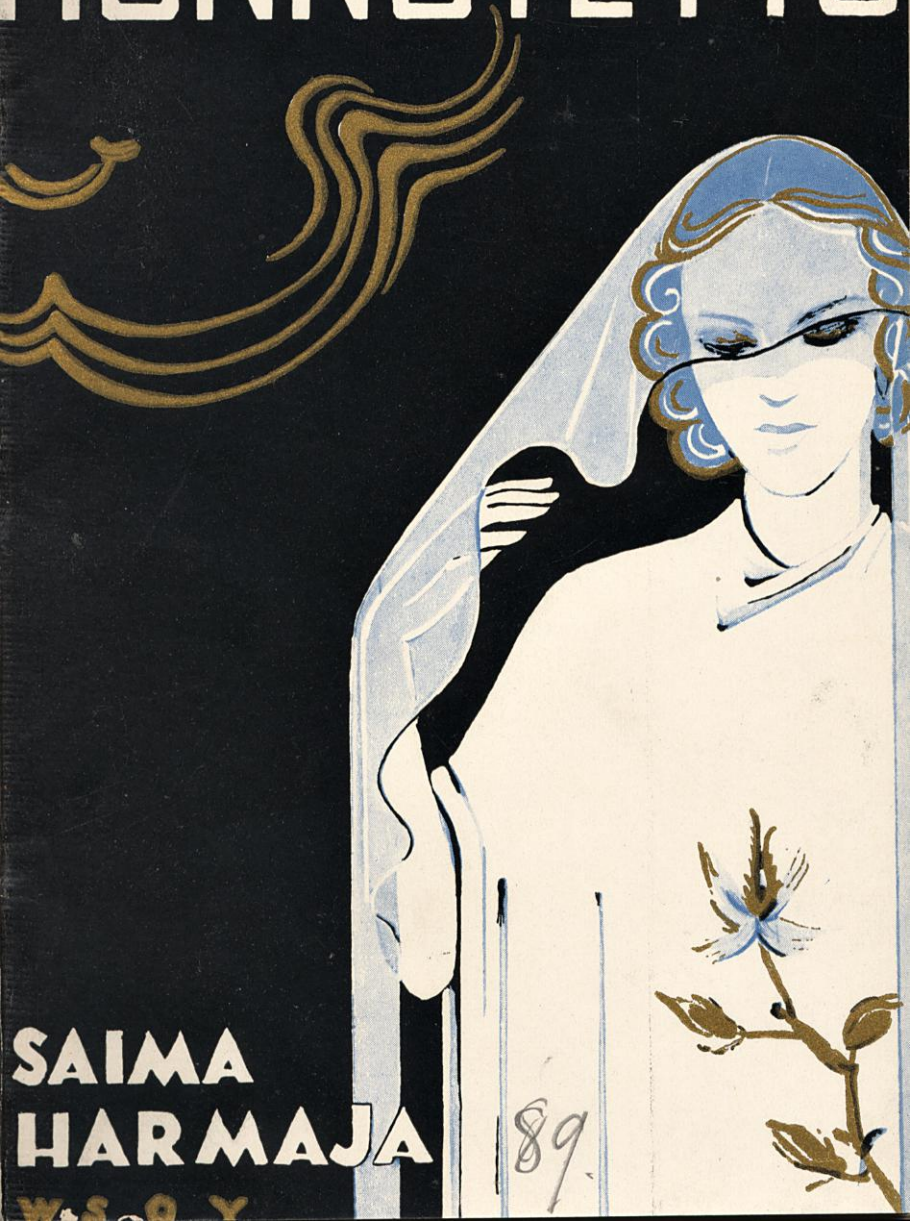

HUNNUTETTU

SAIMA
HARMAJA

89

WSOY

HUNNUTETTU

UNIVERSITY OF TORONTO

SAIMA HARMAJA

HUNNUTETTU

RUNOJA

PORVOO * HELSINKI

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINOSSA PORVOOSSA
1936

Rakkaalle sisarelleni

tuolla puolen

omistan nämä runot

AAVISTUS

SUMUSSA

I

Sun sydämesi kerran kadotin,
kun myrskyn huilut huusi täyteen ääneen.
Sen jälleen Jumalalta takaisin
sain niinkuin aarteen, hyrskyn alle jääneen,
kuin taivaan armon, jot' en ansainnut,
ma, tuskan sumussa sua rukoillut.

Siks' ihmeen hurma on sun sylissäsi
ja voiton mesi, joka huumaa mun.
Mut hehkuun ruusutarhan lumotun
ei jätä meitä tuskan luja käsi.
Tiheät hunnut peittää kohtaloita.
Sydämen voittain sallimusta voita
ei yksikään, ja aarteet löytyneet
taas vajoaa, kun kohoo pohjaveet.

Hämyssä virvain syttyy, sammuu mieli.
Mut kirkkaammin kuin kertoa voi kieli
ma tiedän, että eksyttää ei voi
se rakkaus, mi usvasta sun toi.
Syvyyden partaille vie ihmisretki,
ja meidän tiemme sumun syliin käy,
niin sankan, ettei kuilun suuta näy,
ja hetken kasvoja ei tunne hetki.
Mut ahnaat varjot käykööt vierelläsi,
en pelkää tuskaa, kädessäsi käsi.
Tajuton syvyys tienämme jos lie,
syvempi vielä rakkaus, mi vie.

II

Sa, kaukainen, mi ajatuksin kovin
mua maan ja meren yli kosketat,
niin että seison haavoittunein povin,
pois ota unelmani tuskaisat!

Etäällä, minne silmäni ei yllä,
sun sydämesi tiedän lyövän kyllä,
mut silmiesi totuutta en nää,
ma, jota eron sumu hämmentää.

Pois ota pelko, joka kastaa posken,
ja kovan sydämesi, johon kosken,
suo aueta, niin että hetken saan
kuvaani katsoa, sen suojaamaan.

Suo sana vain, niin tyynnyn lapsen lailla —
vain muiston liekki, kipu haaveiden,
yön uni, josta heräsit mua vailla —
tuo aamun tuli tyynylleni sen.

III

Sydäntä polttaa etäisyys.
En päästä voi sen yli.
Kuin sua ennen ehtis syys
ja mullan kylmä syli.

Syvällä alla ruusujen
on ehkä armas maata
sen, jonka sydän tulinen
sai sykkiä ja laata,

mut lapsi, joka hämäärään
jäi varjoparven myötä,
etäälle huutaa hädissään:
Käy, joudu! Ennen yötä!

IV

Sun syleilyysi olen liian heikko,
sen silmäs myöntää, vaikka huules ei.
Sa olet juurtuvien puiden veikko,
ma olen lehti, jonka tuuli vei.

Ma olen aavain aalto, joka halaa
vain rantaan vajota ja kuolla niin.
Mut aallon meri imee syvyyksiin.
Se kuohuu, liukuu pois ja jälleen palaa.

SAIRAALASSA

YÖLLINEN VIERAS

Unestani herkimmästä havaan.
Silmät avaan
yössä kuultavassa sairaalan.
Aavistan
hämärässä aran lyhtyvalon:
joku avaa portit tuskan talon.
Läheten
joku saapuu, jota näe en.

Pimeään
kipu väistyy hänen edellään.
Rauhan aalto läpi suonten kulkee.
Silmät sulkee
kuumeinen, ja unten taivaskuvat
kangastuvat
yli valvojain.

Uinahtain

tyynnä tunnen, kuinka varjo pyhä
viipyy yhä

vuoteellani, jossa hymyilen.

Voima virtaa elävässä yössä,

itse taivaan rakkaus on työssä.

Nukkuen

kuulen lyövän Kaiken sydämen.

ALISTUMINEN

Läpi sateen hymyn hopeisen
vihreänä mäntymetsä hohtaa,
mutta havun takaa silmä kohtaa
herkät kultakutrit koivujen.
Sateen hento valo minuun valuu.
Kipu sykkii, vaan en kapinoid.
Talven kautta vain käy suveen paluu
lehden, joka sädehehkun joi.

KIVUSSA

Oi taivaan käsi, syvään miekkas löi.
Öin pitkin tutkain poveani söi.
Mut älä vielä nosta pois sen terää;
lyö kerran viimeisen, niin että herää
poveni mykin syvyys puhkaisten
kivestään aallon iankaikkisen.

RAKKAUDEN TYTTÄRET

Ikuinen Rakkaus, mi poveen jää,
kaks nöyrää sisarusta synnyttää.
On Tuska vanhempi. Tuo, kalvas kovin
ja mykkäkieli, kivun-herkin povin,
käy silmin nähden kaikki salat maan,
mut milloinkaan ei avaa huuliaan.
On sisko toinen Hyvyys huntupää.
Hän silmin sidotuin ei mitään nää,
mut kukkasia kylvää yli maan
hän sokein käsin, armo huulillaan.

Hämyssä sydäntemme kauas vie
niin taivaallisten sisarusten tie,
ja ruususade putoo ehtymättä,
kun Tuska ohjaa armahtavaa kättä.
Mut joskus ihmissumun säde poistaa,
ja tyttärien läpi äiti loistaa,
siks kunnes syvimmissä hymyssään
ne yhteen sulavat, ja valoon jään.

HEIKKO

Kätes vahveneuvat, kun huuliisi kosken,
kun painan kaulaasi vaalean posken.

Mut elämän, jonka huuleni suovat,
sydämestäni pois sinun huulesi juovat.

Povi lyö, mut ei virtaa vereni minuun.
Meni voimani pois. Sano, jäikö se sinuun?

Mua jaksatko kantaa oudoilla mailla?
Pidä voima! On autuas olla vailla.

LUMOISSA

Lumoissa poven liekin loistavan,
soaistu, valon varjoon sekoitan.

En näe taivasta ja maata, en,
ma, hämmentämä hunnun tulisen,

en, koska sammuu aurinko ja kuu,
pois polku viettää, seutu tummentuu,

ja alas valtameren pohjiin vie
yön hirviöiden ohi ahdas tie.

Mut syvyyksissä huku yksikään
ei, rakkauden liekki kädessään.

YÖ JA SAIRAS

Yö ikkunasta katsoi sairaalaan.

Sen pimeässä kipein nyyhkytyksin
kun neidon valvovan hän näki yksin,
hän sisään astui, tähdet kutreissaan.

Niin syvin äänin tyynnytti hän lasta:
»Yön holvistoista löytää valon vasta
ne silmät, joit' on päivä soaissut.
Jos osanas on taudin kova syli,
iloitse: silloin ihmisharhain yli
näät maailmat, vain yössä valaistut.»

Ja hiuksistaan otti nöyrän tähden
Yö autuas, mut sairas korun nähden
rajusti käsin peitti silmiään.

»Pois nosta kruunusi», hän itki yhä,
»ei sovi otsalleni merkki pyhä,
en tahdo ikuisuuden pimeään!

Vain ihmiselämän ma tahdon maistaa.
Suo mulle maja, jonne päivä paistaa,
suo kädet, joiden työstä väsy en.
Puut, multa, pilvet, lieden hehku illoin
suo mulle, syvimmälle näen silloin
olevan sydämeen, ma, ihminen.»

UNI LÄHTI

Uni lähti.

Suoraan sydämeeni väristen
loisti vaaleneva aamutähti.
Silloin muistin
näyn suloisen:

Kuultavassa maassa rinnallani
kalleimpani
kulki, jälleen ilo silmissään.
Heleään
päivään nousi nurmirinteet siellä,
vuoritiellä.
Eikä koskaan
jalka väsynyt.

Syksyn ruskoon
hetken hauraan hohtaa aamutähti.
Uni lähti.

Taudin aave sisään astuu nyt.

PILVI JA KUILU

Pilviä kohti,
minne mielesi halas,
ihminen, nouset
vain vajotaksesi alas.
Huipun jos saavutit,
kaatunet korkeammalta.
Mieltäsi polttaa
voiton ja tappion valta.

Siks ole nöyrä
niinkuin kiihkeä joki.
Vuorien kiireellä
päivän ja pilvet se koki.
Vaan alas kuiluun
syöksyy se kammoa vailla,
pois meren pohjaan
aaltona aaltojen lailla.

Harteita painaa
hyökyjen vuoret siellä.
Pyörteet tempovat
nostain ja kaataen tiellä.
Vaan meren hyrskystä
nousevan näät sumuhäivän:
pilvenä kerran
koskee se kasvoja päivän.

ITÄVÄ SYDÄN

Kiertäen kehää
vain tulet määrääsi loittoon.
Tappion kuilusta
käy tie ainoa voittoon.

Siemenen heikon
ylitse aurinko paistaa.
Säilyvä yksin
saa eron kauhean maistaa.

Elämän valtoja
kuoleman kämmenet pitää.
Tuskan mullassa vain
sydän ihmisen itää.

VARJOMETSÄSSÄ

Kova on sairaalan vuode,
polttava pielus on.
Päivien vuoksi ja luode
vaihtuu loppumaton.
Illat on varjometsin
luonani humisseet.
Rakkaita haamuja etsin
silmissä kyyneleet.

Enkö oksia koivun
vuoteeni yllä nää?
Tuskan unesta toivun.
Ei ole pimeää.
Mullan kasteli juuri
tuoksuva sade vain.
Taivas on valtavan suuri
pilvin kuulakkain.

Lattia vuokkoja loistaa.
Niille en astua saa.
Kaukaa rastas toistaa
säveltä huumaavaa.
Holviksi metsätiellä
latvat kaareutuu.
Tuletko vastaan siellä
silmissä toukokuu —

Polttavan kuuma on pielus,
loputon hetkien vuo.
Varjoja vain sinun sielus
pimeys luokseni tuo.
Tuletko niiden myötä
kanssani kärsimään?
— Polku on keskellä yötä
kun sinun silmäsi nään.

KIELONIITYLLÄ

U
Upuneena itkemään
silmäni kun suljin,
kieloniityn hämärään
heti silloin kuljin.
Viileässä keväässään
huojui lehvät päällä pään.
Kielohaassa kuljin.

Vihreästä hymyillen
valkokellot hohti,
ujosilmin kutsuen
kumartumaan kohti.
Ujosilmin hymyillen
painoi päänsä jokainen
lehteänsä kohti.

Säde kaikkein suloisin
vain voi päästä sinne,
kieloniityn varjoihin,
lehden alle, minne
kätki kukka kuultavin
tuoksun, josta kuitenkin
hymyy koko rinne.

AURINKOINEN AAMU

Vasta tänään säihkyssäsi,
aamu, huomaa hiljeten,
kuinka kuultava on käsi:
päivä paistaa läpi sen.
Syksyn kuina vuoteessani
maailmoita menetin.
Ihme — tänään kaukaistani
muistan mielin iloisin.

Kävellä jos aamun paloon
vierellensä saisin nyt,
puistoon, missä lumivaloon
hukkuu rinteet häikäistyt.
Tutut oksat hohtaa tiellä
huurrehämyin siintävin.
Vielä varjommeko siellä
käyvät kevein askelin?

— Taivaan armahdus on aamu
mulle, joka uinun näin,
vierelläni taudin haamu,
mutta kasvot päivää päin.
Käykää poven pohjaan asti,
sädemiekat taivaiset,
sinne, missä sokeasti
itää kuolon siemenet!

NUORI ENKELI

Lensi taivaasta syvyyteen
nuori enkeli alas.

Vastaluotuine siipineen
maata nähdä hän halas.

Vaan oli matka kauhea,
tyrmistytti se mieltä.

Yksin äänin maailma
haastoi tuskan kieltä.

Näki hän puhtaat ja hiljaiset;
kyynel leipänä noilla,
vaikk' oli kovat sydämet
vallan kukkuloilla.

Näki hän lapsia kutsutun
niinkuin teuraaksi vuona;
isäin, äitien hourailun
pienen vainajan luona.

Tuskaa hengitti sairaalat
yli maapallon pinnan.
Kera syyllisten kituivat
syyttömät rintarinnan.

Kipu liekkiä mielessään
nuori enkeli mietti,
miten Jumala päiviään
kultatuolissa vietti.

Ei voi silmänsä tavoittaa
taivaasta ihmisteille.
Jospa Hän kerran valtikkaa
lainaisi enkeleille!

* * *

Soittivat ehtoohartauteen
kellot taivaan mailla.
Mutta enkeli yksikseen
itki lohtua vailla.

Itki itsensä uuvuksiin
keskellä pilvilunta.
Liljavuoteelle nukkui niin
nähden outoa unta:

Puhui Säätäjä Ikuinen
sädeaaltojen takaa:
»Tästä hetkestä alkaen
tahdon armoa jakaa.

Sinun tähtesi, laupias,
tahdon ihmistä säästää.
Joka kärsijän kohtaamas
saat nyt taakasta päästää.»

Lehahti siivin autuain
jälleen enkeli alas.
Tuskan vangitut vapahtain
ihmismajoihin palas.

Liekit nosti hän sammuneet
kiviin särjetyn lieden,
kalliin pettäjän askeleet
luokse hyljätyn vieden.

Missä kulki hän hurmassaan,
kuivui itkijän poski.
Heräs vainajat unestaan
kun hän siivellä koski.

Työnsä valtavan tehtyään
vielä nähdä hän tahtoi,
miten nyt hänen jäljissään
taivas puhjeta mahtoi.

Luoden kasvonsa hohtavat
kivusta parantuneihin
näki hän: aukeni sairaalat
uusiin kärsimysteihin.

Kauhua! Sydämet kytketyt
toinen toistansa söivät.
Sähisi liesi särkynyt,
liekit kattoja löivät.

Lapsen kuolosta palanneen
kun näki kädessä teräs
pistävän äitiä sydämeen,
silloin enkeli heräs.

* * *

Iltavirsistä ihanin
vielä ilmassa eli.
Tähtikukkasin syttyvin
nütyt hengähteli.

Maahan vartiopaikoilleen
lensi lempeä saatto,
valontuojina syvyyteen,
niinkuin määräsi Taatto.

Rauha mielessä huoaten,
hyvin nöyränä siipi,
luokse Jumalan istuimen
pieni enkeli hiipi.

Kaikkitietoa Korkeimman
laulaissa autuasten
painoi poskensa kostean
kultaporrasta vasten.

PIENI HELENA

Sairas pieni ja tuskainen,
ken ois lähtöäs surrut?
Tauti kauhea nääntäen
oli rintaasi purrut.

Täällä äitisi eksynyt
hennon hylkäsi armaan.
Siellä vartovat hyväilyt
joka pienoista varmaan.

Vailla painoa, autuas,
leikit pyhillä teillä,
parvi kuultava seuranas,
ilona enkeleillä.

Hymyy kukkulat kultaiset,
missä loistaen liikut,
sädeperhoja ajelet,
sateenkaarella kiikut.

Siivin välkkyvin sukellat
syvälle taivaan veteen.
Tähdet ripsissä kohoat
pilvilaivojen eteen.

Illan langeten loistossaan
kastetuoksuja vasten
aukoo unikot keinujaan
nukkua taivaan lasten.

RIISU SIIPENI

Lienkö ovella elämän,
yössä kuoleman aaton,
kun nään luonani häilyvän
valosiipisen saaton.

Varjohirviöt nurkistaan
käyvät julmina illoin.
Sädekutriset suojaamaan
astuu enkelit silloin.

Syliin vaipuen vavisten
valon, varjojen vuoroin,
kuulen laulavan taivaiden
näkymättömin kuoroin.

Ruusuin tuoksuvat unisin
seudut kalpeat tiellä.
Rakas, näetkö kyynelin:
tutut viittovat siellä.

Näetkö kasvonsa, häipyvät
hämyyn tuskan ja riemun.
Riisu siipeni keveät,
tai ne luotasi vie mun!

KOTIINPÄÄSY

Arka on astua
pois kivun luolasta valoon.
Siipien suihke
jääkö nyt taakseni taloon?

Kasvoja katsoin
enkeliä lähetyksin.
Nähdä ne voiko
varjojen nielemä yksin?

Vain pimeässä
käyvätkö nuo sädesiivin?
Silmillä huntu
tuskan metsästä hiivin.

SURU

OUTI TALVITIE

In memoriam

Aukeni aurinkoon rakas, tuoksuva pensas.
Ruusuin puhkesi tuo, ihanampana muita.
Ruususta ruusuun, kuin suven lämpö ja hurma,
rakkaus huokui.

Niin tuli pitkäinen, alas maahan se iski.
Ei ikivanhaan puuhun, ei lahokantoon
koskenut tuo ase taivainen, kukan päätä ei
katkonut sairaan.

Vain suven ruusuihin tulisimpiin se iski.
Tuoksuen tuskassakin pois kuolivat nuo hymyhuu-
lin.

Jäi itu hento, imien tuhkasta voimaa:
versova ruusu.

RAKAS SISKO

Rakas sisko, josta pesi
tomun taivaan rakkaus,
vierelleni hymyinesi
tule, tuskan huojennus.
Vaikka peityt kaipuultani
taakse hunnun tiheän,
tuntea voin kasvoillani
katsees näkymättömän.

Vain sun kirkkautes häivä
valaista voi sydämen,
niinkuin läpi pilven päivä
loistaa iankaikkinen.
Haudan ero on niin syvä
meille, joita sitoo maa.
Helenevä, herkentyvä
hymyilys sen kirkastaa.

Rakas sielu, kevään matkan
kanssas kuljin kuulakkaan.
Yksin vaellusta jatkan
suveen tuntemattomaan.
Maiset ruusut polullani
ehkä kukkii huumaten.
Miten, tomu povessani,
niiden tulta katselen?

Miten käydä loppuun saakka
jaksan tieni vuorisen,
sydämessä kaipuun taakka
heltymätön, kivinen?
Tule, viivy, au'o sumu,
näytä kasvot häikäistyt,
anna kuulla siipeis humu
heidän, jotka murtuu nyt!

PÄÄSIÄISAAMUNA

Punertaa pensaat ihanat
nyt teillä, joilla hohtaa jää.
Valossa kentät sulavat,
ja sini taivaan
loasta hymyää.

Kai kirkkomaalla myöskin nyt,
etäällä, jonne pääse en,
on yli kummun säteilyt
ikuinen päivä
sen siunaten.

Sa, joka ripsin hienoisin
nyt siellä nukut, tunsitko
kun viime kerran suutelin
suloista tukkaas,
niin kylmää jo?

Lähellä ehkä seisokitkin,
ja sokealle hymyillen
kai pyysit, että itkisin
vain tuskaa maista,
vain yötä silmien.

JULMA KIRKKAUS

Kevään kirkkaus on julma illoin.
Valosilloin
yli itkun kimmeltää se näin.
Vihertäin
sini välähtelee ikkunoissa,
joista päivän lempeys on poissa.
Viileään
valoon katson, mutta haudan nään.

Tuska tietämisen, jok' ei tiedä!
Tajun viedä
rinnasta se rajuudellaan voi.
Kammitsoi
näön, kuulon, tunnon tomu lämmin,
sielun kietoen vain kiinteämmin.
Kylmeten
vasta vapaa onko ihminen?

Viekö salaisuuteen silta mikään?
Hetkeksikään
enkö rajan taakse nähdä saa?
Aukeaa
kevään sinessä vain syvin syvyys.
Sano, hyvyys
yksinkö sen yli johdattaa?

Sano, rakas sielu, yli kuilun
viekö ääni rakkautes huilun
sokeaa, mi etsii jälkiäs.
Lähemmäs
viekö kaipaus ja tuska hartaan?
Yli partaan
käydä saanko, käsi kädessä?

UNEN SILTA

Pitkä on päivien retki
illan himmeyteen.
Yksi on autuas hetki
kivusta uupuneen:
nukkua siintoon illan,
uneen, mi kaartua suo
pois ajan kuiluista sillan
näkymätöntien luo.

Kun jo on hämärä hellä
kietonut aistimet,
luonani hengähdellä
alkavat taivaiset.
Poissa on kaipaus julmin.
Tuskani irroittain
hymyy hohtavin kulmin
hän, jota nääntyen hain.

Hän, joka edeltä lähti,
kallis ja kylmennyt,
kuin kevätkalpea tähti
luonani viipyy nyt.
Murtunut on kehä ruumiin.
Yhtä on henki ja maa.
Silmiini kyynelkuumiin
kirkkaus uppoaa.

Valvoen keskellä unta
nään, tomuhuntuinen:
yksi on valtakunta
kaipuun ja rakkauden.
Ylitse katkeran rajan
hohtavin langoin käy
rakkaus piiristä ajan,
maahan, mi vielä ei näy.

HAUDATTU SYDÄN

Jo sateen sini
on pilviryhvät raskaat värjännyt,
mut hehku illan
puun kultasilmustoissa viipty nyt,
ja teillä himertävät hunnut kevään.
Noin helisevään
et lauluun puhjeta, oi peippo, saa!
Tuo julma maa,
mi ruohoon peittyä, itse kätkee kevään.

Näin älkää lävistäkö, sävelnuolet,
sydäntä, josta haudattu on puolet
maan alle tuoreen, kumpuun kosteaan.
Sineä sateen juoda huulillaan
ei voi hän, joka kylmin hiuksin nukkuu,
ei nähdä pyrähdystä siipien
niin keveiden,
luo pesän, joka kultahuntuun hukkuu.

Ei elää saata
povessa sydän, jost' on puolet maata.
Mut sydämeni jäännös nyyhkien
juo silmuhehkun, sateen sinisen
ja linnunlaulun, joka ei voi laata.

AURAN ALLA

Kauan jo aura
viilteli sydämeni maata.
Nyt se ei enää
tyhjänä vartoa saata.
Suo sade kiihkeä,
suo, kevät, tulista kultaa,
niin että paisuis
siemen, ahmien multaa.

Mullasta katto
on joka elämän päällä.
Pimeän puhki,
sokeat, kasvamme täällä.
Sen, jota tänään
raateli kyntäjän teräs,
armo on huomenna
tuntea: siemenet heräs.

KAIPAUS KEVÄTSATEESSA

Yli jalavan urpujen kellertävään
sade kevättä kantaen lankeaa.
Sade kovia katuja kostuttaa
ja puistikon ruohon niukan.

Majan aution luo minä ikävöin,
mihin vielä ei pääse jalkani heikot.
Sen löysi jo peipot, urpujen veikot,
ja rastaan huhuilu kuultavin öin.
Ilo hellä ja kirkas soi pihatiellä,
arat koivikon hunnut hohtavat siellä,
ne vihreiksi aurinko kirkastaa.
Mut vaaleat pilvet liukuvat yli,
käy häilyen tuuli, ja koivujen syli
värin hohtoa vaihtaa huikaisevaa.

Miten hellänä taivas päilyykään
veden pohjassa, vierellä kalliopaaden.
Sädejuovia, pilviä kantaa saaden
on autuas aallokko rannan tään.
Miten suvien saatto on kukkinut siellä,
jalat paljaat juosset lepikkotiellä,
pää ruskea helmassa hietikon
suviauringon huumaa juonut on,
pää lämpimin kutrein, mi kohta on multaa.
Yhä heittävät pilvet taivaista kultaa
yli koivujen hunnuissa väikkyvän tien,
sade ritvoja hopeoi välkkyvin rihmoin,
jalohelmillä kaste, jalkoja vihmoin.
Mut kuoleman maan minä kanssani vien.

Sydänpohjassa nyt syvä mulla on hauta.
Sen mukana vien läpi ihanan maan.
Värit urpujen ei, ei peipposet auta,
ei rastas kristallihuilullaan.
Mut tuskani voimin ma janoan sinne,
mihin lemmikkimättäät nousevat nyt,
ja on vuokkojen loistoon peittyvä rinne,
kun näkee sen silmäni kyyneltynyt.
Käsin hartain ruusujen nuppuja kosken,
ne istutti hän, joka kummussa on.
Syvä kyynelvuoto niin käy yli posken:
kipu jää, mut kevät on kuolematon.

PALUU

Kuin taivaan pihaan astun kotilehtoon,
mi tyynnä tuoksuu paistaessa ehtoon,
kun peippo puhkee viime lauleluun.
Väkevä heleys jo hehkuu puissa,
tutuissa, versoneissa, kaivatuissa,
ja kukkuu käki myöhän toukokuun.

Niin suvi kirkas puhjennut on salaa.
Pesäänsä paarmalintupari palaa,
ja kotiin palaa sydämeni mun.
Ihanat koivut kevätkutrein pitkin,
te surun tiedätte, sen, jota itkin,
myös lohdutuksen, multa salatun.

Kai allanne hän käykin, henki hellä,
suo tuulen kiharoitaan leyhytellä
ja käsin kuulain sitoo köynnöksen.

Keveitä jälkiänsä täynnä ihan
lie polut armaat ruohottuneen pihan.
Ne kätkee luumutarha valkoinen.

Omenankukkain harso puuntaa siellä.
Heleä hame häilähtikö tiellä,
hymyykö hiukan ummut sireenin?
Niin kauan kurkoitin pois, yli partaan.
Nyt luona vastaan vihreän ja hartaan
mua vartooko hän silmin suloisin?

Jo aallon alla pilven kuulto nukkuu,
mut unta vailla käki hiljaa kukkuu,
ja päivä vajoo kultahämärään.
Pois vuoteellensa lentää viime perho.
Yö ensimmäinen suven! — Kukkaverho
putooko yli kuilun, jonka nään?

SADE SEINÄN TAKANA

Nyt läpi seinän näen:
puun kutrit kostuu vihreät,
ja huhuillessa käen
värittyä lehdykät.
Ilossa niityt aukee
ihanat silmut helmassaan,
ja pisarvaloon raukee
ujoinkin ruoho maan.

Nyt hohtaa suutelulta
suo-orvokkien pieni pää,
mut rentukoiden kulta,
kas, rehevämmäks jää.
Myös tuomen tuoksu hellä
kuin väkevämmin aaltoaa.
Sen tertut värähdellä
sylissä sateen saa.

Ja vaikk' on kuuma poski
mun, vuoteen-vangitun,
myös minuun sade koski
ja väkevöitti mun.
Povea hetken pitää
voi taudin kylvö vallassaan.
Mut sydämestä itää
vain kukkaisjuhla maan.

PIENI NÄKIJÄ

Pieni lemmikki, vain kyynelissä
näen sarastukses suloisen,
hennon olentos, mi kätöksissä
iti alla kalliin sydämen.
Aroin ruususormin liikkuu käsi,
jossa elämä on ummussaan,
elämä, mi äsken äidissäsi
puhkes kukkaan kuumimpaan.

Yöstä aurinkoon hän sinut kantoi,
yöhön syvään syöksit kantajas;
veren suonistaan hän sinuun antoi,
hengen vaadit, sokko valtias.
Suojas, voimas, vaalijasi parhain
mykkänä on alla kylmän maan.
Kädet heikot, vanhentuvat varhain,
nyt sua hoivaa murheessaan.

Silloin alta kukanhennon luomen
taivassilmin katsot suruiseen,
niinkuin pimeyttä katsoo huomen,
valo tunkee varjon sydämeen.
Silmin mieltivin ja hämyn-kirkkain,
pieni näkijä, mua katselet,
kuurolle ja sokealle virkkain:
mitään tiedä et.

* * *

Syvä katse, mi tunne
tomuhuntuja ei,
sinä tiedät, kunne
tie vaipuva vei.
Hymy pieni, mi hohtaa
näkymättömän taa,
mitä ilosi kohtaa,
jota nähdä en saa?

Sano, äitisi näätkö
ja siks hymynnet?
Hänen helmaansa jäätkö,
jota tuntenut et?
Sulo loistavan hellä,
min jäykisti maa,
sekö hengähdellä
sinun luonasi saa?

Oli kauhea kantaa
rakas kammiohon,
maan hautaan antaa
työ auringon.
Nyt silmiini näytte
te kaks sylikkäin.
Valoaallossa käytte.
Minä multaän jäin.

* * *

Sielu, joka nukkuu siemeneen
itääkseen
mullassa ja auringossa vitkaan,
ihmeen-täysi kohtalos on sun.
Verhotun
ummun läpi näet yli maisen,
olevaisen
rajattomaan näet sydämeen,
polun ikivanhan näät ja aina uuden.
Mutta tuskin terääs raoititkaan,
kun jo sulkeutuvat himmeten
portit Salaisuuden
ylhäisen.

TYHJÄ SYLI

Oi lapsi, loputon on matka luokses,
sylissä tyhjiys ikävöijäs käy.
Kumartuu koivu, levotonna vuokses,
ja kielo kysyy: miks' ei häntä näy?

Jo ruusupensas nupulla on, kallis,
ja helmaansa sua nurmi odottaa.
Oi suveni, min saapuvan ei sallis
vain pimeys, mi mua vainoaa,

taas minuun käännä ihme silmiesi,
tuo taivaansyvyys, jonka valoon jäin.
Jo suloutes sydämeeni pesi
kuin näkymätön lintu livertäin.

UHRI

Taistoni muistan,
kun öin polttavan pitkin
kuoleman portteja
takoen huusin ja itkin:
»Aukene mulle,
synkeytees minut päästä;
maan ihanuuteen
vain rakas uupuva säästä!»
Vannotin Häntä
kellä on tuomiovalta,
että on oikeus
ottaa voimattomalta,
antaen sille,
min sydän puhkes jo kukkaan,
että ei joutuis
rakkauden palo hukkaan,
eksyvä että
uhrata sais jalommalle.

Niin sanat kuulin,
tunkevat tuskani alle:

Puhtaimmalla on
oikeus kärsiä ylin,
astua kuiluun
ruusuja kukkivin sylin,
kaikkensa yössä
tarjoten pois ilomielin
aueta päivään
josta ei kerrota kielin.

KUUMEESSA

Luonani häilyy
houre kuin sula kulta.
Loimua niityn,
kukkien hentoa tulta.
On rakas jossain,
kuiskaa uupuva tunne.
Hunnussa kuumeen
tiedä en vain; mihin, kunne?

On lepo jossain,
särkymätön, syvä rauha.
On palo lemmen,
on käsi kaivattu, lauha.
Aurinkovirta
on, johon tuskani syvyys
aalto ja vaipuu.
On iankaikkinen hyvyys.

UNI

Sinut unessa näin, sinä mennyt.

Ihanasti itkien

sua suutelin puhellen:

»Surun pistoa tunne en nyt,

en taakkaa kipeää,

joka niinkuin kivi ja jää

mua painanut on sinun vuokses,

kun hirveitä harhoja kuulin,

sinun tuskassa kuolleen luulin,

ja ne päästäneet ei edes luokses

mua nyyhkyttävää.»

»Miks' loistat niin», minä kysyin.

»Olen autuas», virkoit vain.

»Myös kauan harhassa pysyin,

nyt valoon kulkea sain.

Rakas siskoni sairas ja pieni,
kipu iäksi voitettu on.
Nyt kirkkaudessa tieni
olet kuolematon.»

ONNI

Sinä loistava perho, min huumaa
hämy ruusun povessa kultainen,
hyvin hengitä tuoksua kuumaa
punalehtien kuultavien,

ime kyllin kultaista mettä,
suven lähteistä juo syvin hurmasi nyt!
Syyssiipi kun viistää vettä
olet vainaja kylmennyt.

Sinut nähden ma nään: syvin taika
lie riemussa huomenna raukenevain.
Ei onnea mittaa aika.
Oma hehku sen mittaa vain.

LINTU

Oi lapsi, rakkauden lintu jos
kädelles lentää, tuttu, kallis, hellä,
sit' älä ano! Suo sen liverrellä
vain huikaiseva hetki kohtalos.

Vain silmäs ummista, sa itkenyt,
povessas tunne suven kuuma kulta.
Värähdys, välke — Kaikk' on mennyt sulta.
— Mut kättäs katso, jossa loistaa nyt.

TURVASSA

SINULLE

Sun syliis olen jälleen uupunut,
sa, josta olentoni juuret iti,
kun petti tuet, joiden kestää piti,
ja kädet kalliit pois on temmatut.

Sa, jonka sana särkyä ei voi,
sa, joss' ei hellyys löydä maista rajaa,
niin hyvin suojaa tuulten-tavoittajaa
sun sydämes, mi pesän mulle soi.

Ja niinkuin armaan syleilyssä ennen
tavoitin sydänääntä Maailman,
niin luonasi, vain syvemmälle mennän,
pyhimmän Ensi Sykkeen aavistan,

sa, jossa ohennut on sumu mainen
ja Taivaan Rakkaus läpi-paistavainen.

VÄSYVÄ

Nousta ei jaksa
jalkani hauraat, eipä
tee käsi työtä,
vaikea syödä on leipä.
Vaan väsyessäni
tunnen: voima ja valta
mahtava kasvaa
nyt tomun väistyvän alta.

Kuihtuva ruumis
siksi on suojattu maja.
Tuskani tiedän,
vaan on tuskien raja;
on syli ääretön
Kaikkeuden, joka kantaa,
vie käsivarsi
vaipumaton liki rantaa.

Ei hiuskarvaa
katkoa sattuma saata,
ei kivun hyöky
käskeyttä nousta ja laata.
Särjetty ruoko,
keinuva kaarnako lienen,
on syvin tietoni:
Suuressa mahti on pienen.

SISÄLLYS

AAVISTUS

Sumussa I—IV	9
--------------------	---

SAIRAALASSA

Yöllinen vieras	17
Alistuminen	19
Kivussa	20
Rakkauden tyttäret	21
Heikko	22
Lumoissa	23
Yö ja sairas	24
Uni lähti	26
Pilvi ja kuilu	28
Itävä sydän.....	30
Varjometsässä	31
Kieloniityllä	33
Aurinkoinen aamu	35
Nuori enkeli	37
Pieni Helena.....	42
Riisu siipeni!.....	44
Kotiinpääsy	46

SURU

Outi Talvitie	49
Rakas sisko	50
Pääsiäisaamuna	52
Julma kirkkaus	54
Unen silta	56
Haudattu sydän	58
Auran alla	60
Kaipausta kevätsateessa.....	61
Paluu	63
Sade seinän takana	65
Pieni näkijä	67
Tyhjä syli.....	70
Uhri	71
Kuumeessa	73
Uni	74
Onni	76
Lintu	77

TURVASSA

Sinulle	81
Väsyvä	82

SAIMA HARMAJAN TEOKSET:

HUHTIKUU.

Muodollisesti ja sisäisesti kypsä esikoisrunokokoelma, joka henkii kevään kuulusta hurmiota, kuoleman ja katoavaisuuden aavistuksen luodessa parhaisiin runoihin ylimaallista hohdettaan.

»— saatamme odottaa korkeimman tason lyriikkaa runoilijalta, joka nuoruudestaan huolimatta on niin kypsä sekä sisäisessä että ulkonaisessa mielessä.»

(*Viljo Kajo* Karjalassa.)

»On todellinen ilo tervehtiä uutta, epäamättömän aitoa runoilijatemperamenttia. — Saima Harmajalla on jo oma paikkansa nuorena lyriikassa.»

(*Lauri Viljanen* Helsingin Sanomissa.) Hinta 20:—.

SATEEN JÄLKEEN.

Tässä uudessa puolensataa runoa käsittävässä kokoelmassa on tekijän ote syventynyt ja seestynyt kirkkaaksi runoilijänäkemykseksi.

»Olen yhä uudestaan lukenut tätä nuorta runoilijaa ja nauttinut hänen kevään-höleistä säkeistään. Meillä on harvoin niin herkin värein maalattu akvarelleja kesäisestä luonnosta, sateen kirkastamasta maasta ja sinisestä taivaasta.» (*Lauri Pohjanpää* Kotimaassa.)

»Sateen jälkeen» osoittaa tekijänsä omaavan harvinaisen runolahjan. — Lukijalle avautuu oikea kauneuden maailma.» (*Satakunnan Kansa*.) Hinta 25:—.

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ.

Hinta 25 mk.